

Kirsty Williams AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA/CS/0483/17
Lynne Neagle
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

23 Awst 2017

Annwyl Lynne,

Diolch yn fawr ichi am eich llythyr dyddiedig 24 Gorffennaf ynghylch y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (MCD) yng nghyswllt Bil Arweiniad a Hawliadau Ariannol Llywodraeth y DU.

Cyfeiriaf at y pwyntiau yn eich llythyr sy'n gofyn am ragor o wybodaeth, ac rwyf wedi nodi'r ymatebion i bob pwynt isod:

- i. Y rhesymau pam y mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol i'r Un Corff Arweiniad Ariannol ('UCAA'), yn hytrach na chorff/sefydliad Cymreig priodol, fod yn gyfrifol am greu strategaeth i wella'r ddarpariaeth o addysg ariannol i blant a phobl ifanc yng Nghymru.
 - Gan fod 'Addysg' wedi'i datganoli, mae'r agwedd ar swyddogaeth strategol yr UCAA o ran gallu ariannol sy'n ymwneud â chynorthwyo a chydlynu'r ddarpariaeth o addysg ariannol (ar ffurf gweithgaredd yn y cwricwlwm) i blant a phobl ifanc yn fater datganoledig, sy'n gyfan gwbl o fewn cylch gwaith Llywodraeth Cymru. Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau, sef yr adran sy'n noddi, yn cydnabod hyn.
 - Bydd Llywodraeth Cymru (fel y bydd y Gweinyddiaethau Datganoledig eraill) yn parhau i arwain ei Strategaeth Cynhwysiant Ariannol ei hun, sy'n cynnwys gallu ariannol plant a phobl ifanc. Fodd bynnag, fel sy'n digwydd yn awr yng nghyswllt Strategaeth Gallu Ariannol bresennol y DU, mae'n bwysig cysylltu'r ddwy strategaeth er mwyn sicrhau bod yr heriau penodol y mae'r gweinyddiaethau datganoledig yn eu hwynebu'n cael eu cydnabod yn llwyr yn strategaeth y DU, bod yr ystod gyfan o weithgareddau a ariennir yn cael eu cydgysylltu'n well, bod yr arferion gorau'n cael eu rhannu, a bod partneriaid yn cydweithredu mwy ar draws meysydd dyled, gallu ariannol ac addysg ariannol.
 - Bydd ysgolion a lleoliadau dysgu yng Nghymru yn gallu manteisio ar y gweithgareddau gallu ariannol ac arweiniad ariannol a fydd yn cael eu hariannu drwy'r UCAA. Y Gwasanaeth Cynghori Ariannol (GCA) sy'n

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

cyflawni'r swyddogaeth hon ar hyn o bryd, ac mae prosiectau addysg/gallu ariannol a ddarperir ar draws pob grŵp oedran yng Nghymru wedi elwa ar £1.7 miliwn o gyllid drwy Gronfa Beth sy'n Gweithio y GCA yn ddiweddar. Mae'r prosiectau hyn yn rhoi effeithiolrwydd ymyriadau amrywiol ar brawf er mwyn datblygu'r gronfa dystiolaeth ynghylch pa fathau o ymyriadau sy'n cael effaith fesuradwy ar greu gwelliannau cynaliadwy i allu ariannol pobl. Mae'n bwysig bod Cymru'n parhau i elwa ar gyllid yn y maes hwn, a bod y gweithgareddau hyn wedi'u cysylltu'n briodol â chyllid datganoledig ar gyfer cyngor ar ddyledion.

- ii. Disgwyliad Llywodraeth Cymru o ran sut y bydd yn gweithio'n ymarferol gyda'r Un Corff Arweiniad Ariannol mewn cysylltiad â darparu addysg ariannol i blant a phobl ifanc yng Nghymru.
 - Mae Cymal 2(8)(e) yn y Bil Arweiniad a Hawliadau Ariannol yn nodi y bydd yr UCAA yn gweithio'n agos gyda'r Gweinyddiaethau Datganoledig. Mae'r gofyniad i'r UCAA weithio gyda'r Gweinyddiaethau Datganoledig yn adlewyrchu rôl DU-gyfan yr UCAA yng nghyswllt arweiniad ariannol a'i rôl o gydlynu strategaeth genedlaethol i'r DU sy'n cwmpasu dyledion, gallu ariannol, ac addysg ariannol, y bydd angen iddi adlewyrchu arweinyddiaeth y Gweinyddiaethau Datganoledig o ran cyngor ar ddyledion yn eu hawdurdodaethau.
 - Mae swyddogion y GCA yn cwrdd yn rheolaidd â swyddogion i sicrhau bod gweithgareddau a ariennir gan y GCA yn ategu blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru fel y'u pennir yn y Strategaeth Cynhwysiant Ariannol a'r Cynllun Cyflenwi, a disgwylir i hyn barhau gyda'r UCAA newydd.
 - Mae'r Bil yn ei gwneud yn ofynnol i'r UCAA sefydlu pwyllgor, ac mae Gweinidogion y DU wedi nodi y bydd y Gweinyddiaethau Datganoledig wedi'u cynrychioli yn yr UCAA. Yn arbennig, mae Gweinidogion y DU yn cynnig y dylai fod gan gynrychiolwyr o'r Gweinyddiaethau Datganoledig rôl ffurfiol yn y gwaith o gomisiynu gwasanaethau lleol er mwyn manteisio'n llwyr ar arbenigedd lleol a gwybodaeth am sectorau. Yn y cyswllt hwn, mae'r Bil yn cynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r UCAA gydweithio â'r Gweinyddiaethau Datganoledig yng nghyswllt ei swyddogaeth strategol o ran gallu ariannol, ynghyd â nodi'r amcan bod yr UCAA yn gweithio'n agos gyda Gweinidogion Cymru ynghylch darparu gwybodaeth, arweiniad, a chyngor i aelodau'r cyhoedd.
- iii. Sut y byddai'r strategaeth arfaethedig ar gyfer y DU gyfan yn cyd-fynd â datblygiad y Cwricwlwm newydd i Gymru ac yn arbennig ddymuniad y Llywodraeth i osgoi ei ddiwygio mewn ffordd dameidiog.
 - Gofynnodd Llywodraeth Cymru i Estyn gynnal adolygiad o ansawdd addysg ariannol mewn ysgolion a'r dull o'i darparu, ynghyd â'r modd y mae addysgu a dysgu yn y maes hwn wedi datblygu. Adolygiad Estyn yw un o'r camau yng Nghynllun Cyflenwi Cynhwysiant Ariannol Llywodraeth Cymru, sy'n nodi'r camau gweithredu a'r dulliau o fesur llwyddiant sy'n ofynnol er mwyn monitro cynnydd o ran gwella'r cymorth i gynhwysiant ariannol ac addysg ariannol ledled Cymru.
 - Cyhoeddodd Estyn ei ganfyddiadau ym mis Gorffennaf 2017. Bydd ei ganfyddiadau'n llywio datblygiad y cwricwlwm yn y dyfodol, yn dangos

meysydd lle y ceir arferion da, ac yn rhoi arweiniad ynghylch meysydd y gellid eu gwella. Mae copi o'r adroddiad ac ymateb y Llywodraeth ar gael yn:

<http://gov.wales/topics/educationandskills/schoolshome/raisingstandards/estynremit/estynreports/managing-money-financial-education-in-primary-and-secondary-schools/?skip=1&lang=cy>

- Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'n pedwar Consortiwm Addysg Rhanbarthol a'r GCA i gynorthwyo ysgolion gyda defnyddio ymyriadau sy'n eu helpu i fesur a deall newidiadau yn sgiliau ariannol dysgwyr. Mae hyn yn cynnwys adnoddau yr ydym yn mynd ati i'w hyrwyddo i ysgolion, sydd wedi'u dylunio i wella sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth athrawon er mwyn ysgogi effeithiolrwydd addysg ariannol. Nid wyf yn rhagweld y bydd hyn yn newid o ran ei sylwedd drwy ddatblygu'r UCAA, er y byddwn yn parhau i adolygu'r mater wrth fwrw ymlaen.
- iv. Yr hyn sy'n hysbys ar hyn o bryd ynghylch sut y bydd addysg ariannol yn cael ei darparu o dan y Cwricwlwm newydd i Gymru.
- Bydd canfyddiadau adolygiad Estyn yn cael eu hystyried wrth ddatblygu'r Meysydd Dysgu a Phrofiad newydd. Dechreuodd y gwaith ar y Meysydd Dysgu a Phrofiad gydag Ysgolion Arloesi ym mis Ionawr 2017.
 - Drwy'r trefniadau diwygio yr ydym wedi'u rhoi ar waith, mater i'r rhwydwaith o Ysgolion Arloesi yw ystyried cwmpas pob un o Feysydd Dysgu a Phrofiad y cwricwlwm. Yn y cyd-destun hwn, mae hyn yn ymwneud â Meysydd Dysgu a Phrofiad Mathemateg a Rhifedd, ac Iechyd a Lles. Wrth wneud hynny, bydd Ysgolion Arloesi yn gweithio gyda sefydliadau perthnasol allweddol, gan gynnwys y Gwasanaeth Cyngori Ariannol, Undebau Credyd ac Estyn, i ystyried ym mha ffordd y dylid cynnwys addysg ariannol. Er enghraifft, bydd gweithgor Arloesi mathemateg a rhifedd yn cwrdd â'r arbenigwyr allanol hyn i drafod addysg ariannol ym mis Medi, ac fy nisgwylid pendant yw y bydd eu cyfraniad yn cael ei ddefnyddio ymhellach wrth i waith ar ddatblygu'r cwricwlwm fynd yn ei flaen.
 - Fy safbwynt clir hefyd yw y bydd ein diwygiadau o ran addysg yn cynnwys cymorth sylweddol i'n gweithwyr addysgu proffesiynol. Dyna pam y bu imi lansio'r Rhwydwaith Cenedlaethol er Rhagoriaeth mewn Mathemateg ym mis Gorffennaf, a hynny fel rhan o'n dull cenedlaethol o ymdrin â dysgu proffesiynol. Rwyf wedi gofyn i'r Rhwydwaith weithio gydag ysgolion Arloesi ac ysgolion arweiniol i gynorthwyo datblygiadau addysgol ar sail tystiolaeth ym maes addysg ariannol, a hynny er mwyn sicrhau ymarfer gwell yn yr ystafell ddosbarth, gan sicrhau bod y gweithlu addysgu'n gallu manteisio ar hyfforddiant, dulliau datblygu, a chymorth priodol sydd wedi'u cysylltu â'r cwricwlwm newydd.

Yn gywir

Kirsty Williams AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education